

ΠΥΡΕΤΙΚΟΙ ΣΠΑΣΜΟΙ

Παρασκευή Λογοθέτη

*Νοσηλεύτρια ΤΕ,
Υπεύθυνη Παιδιατρικής Κλινικής*

Δεν υπάρχει τίποτα που να τρομοκρατεί περισσότερο ένα γονιό από τους σπασμούς. Έρχονται στα Εξωτερικά ιατρεία τρέχοντας με το παιδί στην αγκαλιά, ζητώντας βοήθεια, πιστεύοντας ότι το παιδί τους κινδυνεύει θανάσιμα. Κι όμως, οι απλοί πυρετικοί σπασμοί είναι μια συχνή και καλοήθης κατάσταση που δεν δικαιολογεί πανικό.

*Στην πλειονότητα των περιπτώσεων οι σπασμοί υποχωρούν μόνοι τους χωρίς να προλάβουμε να δώσουμε κάποια θεραπεία.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΣΠΑΣΜΟΙ;

Επιστημονικά, οι σπασμοί είναι μια ταυτόχρονη, αθέλητη συστολή πολλών μυών του σώματος, που προκαλούνται από διαταραχή της λειτουργίας του εγκεφάλου και ακολουθούνται συνήθως από απώλεια των αισθήσεων.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ;

Οι πυρετικοί σπασμοί εμφανίζονται μόνο στην παιδική ηλικία, συνήθως από 9 μηνών έως 5 ετών. Στην τυπική τους μορφή μοιάζουν πολύ, αλλά δεν είναι επιληπτικές κρίσεις. Το παιδί δεν έχει καμία επαφή με το περιβάλλον, τα ματάκια του συνήθως είναι στυλωμένα ή γυρίζουν προς τα πάνω. Τα χέρια και τα πόδια κάνουν ρυθμικές κινήσεις

που δεν είναι δυνατόν να συγκρατηθούν. Το επεισόδιο συνήθως συμβαίνει στην άνοδο του πυρετού, στο 1^ο 24ωρο μιας ίωσης, και κρατάει λιγότερο από 15 λεπτά (συνήθως 2-3 λεπτά). Το παιδί μετά το τέλος των σπασμών είναι νοχελικό και υπναλέο. Οι αντιδράσεις του είναι αργές και συνήθως παρακολουθεί αλλά δεν μιλάει.

ΤΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΜΦΑΝΙΖΕΙ ΠΥΡΕΤΙΚΟΥΣ ΣΠΑΣΜΟΥΣ;

Περίπου το 4% των παιδιών θα παρουσιάσουν τουλάχιστον ένα επεισόδιο πυρετικών σπασμών στην διάρκεια της ζωής τους. Αρκετά θα παρουσιάζουν συχνά επεισόδια και λίγα θα κάνουν σπασμούς σχεδόν σε κάθε ίωση ! Μόνο το 1% από τα παιδιά που κάνουν σπασμούς έχουν τελικά επιληψία.

ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΙ ΟΙ ΠΥΡΕΤΙΚΟΙ ΣΠΑΣΜΟΙ;

Οι απλοί πυρετικοί σπασμοί οφείλονται σε ανωριμότητα κέντρων του εγκεφάλου που αντιδρούν στην αύξηση της θερμοκρασίας παράγοντας επαναλαμβανόμενες εκφορτίσεις. Τα κέντρα αυτά ωριμάζουν συνήθως μετά τα 5 έτη οπότε οι σπασμοί υποχωρούν. Υπάρχει συνήθως σαφές οικογενειακό προηγούμενο, πατέρας ή μητέρα που έκαναν σπασμούς στην παιδική ηλικία.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΕΝΑΣ ΓΟΝΙΟΣ ΟΤΑΝ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΕΧΕΙ ΣΠΑΣΜΟΥΣ ΜΕ ΠΥΡΕΤΟ;

1. Πρώτα από όλα να παραμείνει ψύχραιμος !
2. Να αγκαλιάσει το παιδί χωρίς να προσπαθεί να περιορίσει τις κινήσεις του.
3. Να το προστατεύσει από τυχόν τραυματισμό.
4. Να το γυρίσει πλάγια έτσι ώστε να το προστατεύσει από εισρόφηση.
5. Να του μιλάει ήρεμα χωρίς φωνές, χωρίς απότομες κινήσεις, νερό στο σώμα κ.λπ.
6. **Να μην βάλει το χέρι του στο στόμα του παιδιού !** Η ανυπόστατη αντίληψη ότι κατά την διάρκεια των σπασμών το παιδί θα δαγκώσει την γλώσσα του είναι δυστυχώς πολύ διαδεδομένη.

ΠΩΣ ΘΑ ΞΕΡΩ ΑΝ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ ΕΧΕΙ ΡΙΓΟΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΠΑΣΜΟΥΣ;

Πολλές φορές οι γονείς αναφέρουν «σπασμούς» κατά την διάρκεια της ανόδου του πυρετού που όμως είναι ρίγος. Στο ρίγος, το παιδί έχει την επαφή με το περιβάλλον, τα χέρια και τα πόδια είναι συνήθως ψυχρά και μπλάβα (ακροκυάνωση) και οι κινήσεις του παιδιού περιορίζονται σε ένα απλό τρέμουλο. Το ρίγος δεν είναι σπασμοί !

ΠΟΤΕ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΥΣΗΧΗΣΩ;

Οι σπασμοί με πυρετό δεν είναι πάντα τόσο απλή και καλοήθης υπόθεση. Μπορεί να συνοδεύουν σοβαρές καταστάσεις όπως οι μηνιγγίτιδες, οι εγκεφαλίτιδες, τα εγκεφαλικά αποστήματα κ.α. Ανησυχητικά σημάδια είναι:

- Ο πυρετός με ρίγος
- Η επανάληψη των σπασμών στο ίδιο 24ωρο,
- Η εμφάνιση σπασμών μετά το πρώτο 24ωρο της ίωσης,
- Η απώλεια σύρων ή κοπράνων κατά τους σπασμούς
- και η προσωρινή παράλυση κάποιου άκρου μετά τους σπασμούς.

Σπασμοί που δεν υποχωρούν και διαρκούν πάνω από 30 λεπτά μπορεί να αποβούν πολύ επικίνδυνοι. Επίσης, είναι κακό σημάδι το παιδί να κάνει εστιακούς σπασμούς, δηλαδή να κινεί μέρη μόνο του σώματός του και όχι και τα τέσσερα άκρα.

Συνήθως στο πρώτο επεισόδιο σπασμών οι γονείς απευθύνονται στον παιδίατρό τους ή στο κοντινότερο νοσοκομείο. Όταν ενημερωθούν σωστά για την κατάσταση του παιδιού ηρεμούν. Ο νοσηλευτής και ο γιατρός πρέπει πάντα να δίνουν αρκετές πληροφορίες στους γονιούς για τους σπασμούς, να τους εκπαιδεύουν τονίζοντάς τους ότι μπορεί το παιδί τους να παρουσιάσει και άλλο επεισόδιο σπασμών. Είναι πολύ σημαντικό να τονιστεί ότι το παιδί που παρουσιάζει σπασμούς με πυρετό **πρέπει πάντα να εξετάζεται** σύντομα μετά το επεισόδιο. Οι γονείς, ιδίως όταν το παιδί τους κάνει συχνά σπασμούς, τείνουν να εφησυχάζονται και να μην ζητούν ιατρική εξέταση σε κάθε επεισόδιο. Αυτό μπορεί να αποβεί μοιραίο, γιατί μία από τις φορές που το παιδί κάνει σπασμούς μπορεί και να έχει κάτι πιο σοβαρό από μια απλή ίωση όπως μηνιγγίτιδα.

Επιμέλεια κειμένου
Τόσκα Αικατερίνη